

Piše
**Snježana PRIJIĆ
SAMARŽIJA**

DAMIR ŠKOMRLJ

Dugoročnost i globalni prioriteti

Svijet intenzivno promišlja uvjete opstanka, funkcioniranja i razvoja u okolnostima pojačanog egzistencijalnog rizika. I prije pandemije, sve jasnija svijest o klimatskim promjenama i kriza demokracije bile su stalne teme u globalnim raspravama, ne zato što smo pratili zbivanja i savjesno planirali poboljšanja, nego zato što su zaprijetile goloj egzistenciji. Pandemija je rizik opstojanja dovela do samog usijanja. Osvijestili smo krhkost svojeg lažno-sigurnog, sofisticiranog života. Sve dosad, mislili smo da je put progresa jednosmjerni i samo pitanje voljnih i intelektualnih investicija. Pitanja oporavka i otpornosti već su na stolu, od otpornosti prema ovom i nekim budućim sojevima i virusima te svakodnevnog preživljavanja u izmijenjenim uvjetima privređivanja do izazova digitalnog i beskontaktnog načina života. No, to nije dovoljno. Ključna riječ u našim promišljanjima, sad više nego ikad prije, treba biti dugoročnost. Borba s prijetnjama svakodnevici ne smije zamagliti spoznaju da se moramo fokusirati na nove globalne izazove prirodnih i društvenih kriza te vagati dugoročnu cijenu i dobitak odluka koje sada donosimo. Ne smijemo iz vida izgubiti činjenicu da je trenutačno gašenje vatre samo nužni preduvjet za otklanjanje buduće potrebe za novim i još novijim gašenjima vatre. Međutim, još je važnije osvijestiti da sadašnja rješenja mogu, no ne bi smjela, nanijeti štetu. Današnje odluke mogu umanjiti vjerojatnost da se s problemom nosimo u budućnosti ili, još gore, uzrokovati posljedice koje su za preživljavanje još gore od postojećih. Svima je ponasob jasna i nikome problematična činjenica da smo skloni misliti na bliže i manje dobro te zanemarivati, pa i žrtvovati, udaljeno, veće dobro. Unatoč tome, rijetko se u donošenju odluka i postupanju rukovodimo razmišljanjem o daljoj budućnosti. Daleko nam je naprosto daleko i manje napeto. Ako tome pridodamo mandatne institucijske postavbe i kratkoročna politička razmišljanja od izbora do izbora, jasno je zašto moramo početi glasno upozoravati na perspektivu dugoročnih globalnih prioriteta. Znanstvenici pri tom zadatku trebaju biti najglasniji, najuporniji i apsolutno beskompromisni.

Uzbudljivi razvoj informacijsko komunikacijskih tehnologija i umjetne inteligencije ne smije ugušiti druge industrije, bez kojih ćemo postati ranjiviji. Novi modeli online života koji su se pokazali efikasnim u osiguravanju kontinuiteta života i rada ne bi smjeli smanjiti kvalitetu obrazovanja, kompetencija i odnosa. Liječenje bolesti uzrokovanih koronavirusom ne bi smjelo uzrokovati populacijski zdravstveni kolaps zbog posljedica kroničnih bolesti ili smanjivanja preventivnih aktivnosti. Ekonomska kriza nastala uslijed pandemijskog zastoja ne bi smjela biti razlogom da odgodimo zelenu tranziciju. Pomoć privatnom sektoru, koji trpi posljedice ograničenja kretanja, ne bi trebao eskalirati u sukob privatnog i javnog, a kamoli urušiti važni javni sustav. Socijalno nezadovoljstvo ne bi smjelo političare usmjeravati prema investicijskom imperijalizmu bogatih autokratskih i totalitarnih režima. Međutim, sve su ovo samo prioritiziranja koja balansiraju kratkoročne i srednjoročne ciljeve. Ciljevi održivog razvoja do 2030. godine ovdje su dobar politički okvir djelovanja. Dugoročna perspektiva je, međutim, daleko izazovnija.

Sada već trebamo razmišljati o upravljanju promjenama koje će stvoriti svijet bez novca na koji smo navikli, gdje će kriptovalute i apstraktne forme novca izazvati goleme transformacije financijskog sektora. Prometovanje autonomnim automobilima, vlakovima, avionima i brodovima stvorit će nove obrasce kretanja te dovesti u pitanje milijune radnih mjesta. Umjetna inteligencija i nevjerojatni kapaciteti strojnog učenja obrisat će u virtualnim komunikacijama razliku između nas i chatbotova, pa nitko od nas neće moći primijetiti razgovara li sa stvarnom osobom ili ne. Medijske vijesti i članke neće pisati novinari od krvi i mesa, nego umjetna inteligencija koje će znatno brže i efikasnije pretraživati pouzdane izvore. Svatko će se moći obrazovati kada i kako želi najkvalitetnijim virtualnim i medijski privlačnim sadržajima, pa će u pitanje doći i škole i ustaljeni modeli obrazovanja. I svjetovi zabave i društvenih interakcija preselit će se u virtualnu stvarnost, koja će nam biti dostupna iz naših individualnih kauč-kapsula. A sve to je samo ono što već sad možemo predvidjeti. Futurizam postaje važna znanstvena perspektiva, unatoč tome što se može doimati da previđanje, zbog neizvjesnosti, graniči s provizornim i fikcionalnim. Svaka današnja odluka i svaki postupak trebali bi biti promišljeni i iz perspektive vremena. Filantropi već sada moraju razmišljati o stvarnoj nužnosti svojih projekata, koje će vagati između iskorjenjivanja sadašnje gladi, bolesti i nepravde te sprječavanja budućih rizika egzistencijalnog otuđenja i istrebljenja. Ulaganja u znanost moraju uključivati teme međugeneracijske pravednosti i moralnih obveza, pa i međugeneracijske zaklade koje će osiguravati život budućim generacijama. Od sada pa nadalje, pri definiranju socijalnih preferencija u kalkulaciju ozbiljno treba uključiti i perspektivu budućnosti te osvijestiti da pozicija strpljivog altruizma i kozmopolitizma nema alternative. Pod uvjetom da želimo preživjeti.

More ideja ~ More ideas

UEFA je izabrala Pravni fakultet i riječko sveučilište kao partnera prestižnog programa UEFA Football Law Programme

Pravni fakultet profilirao se u renomiranu znanstvenu instituciju u području sportskog prava

PRAVNI FAKULTET OSNOVAN CENTAR ZA SPORTSKE

Stvoren jedini istraživački

Uloga je Centra za sportsko pravo, politike u sportu i sportsku diplomaciju u snažnom međunarodnom povezivanju s drugim centrima iz država Europske unije i svijeta. Fokus interesa je na doprinosu i izradi znanstvenih i stručnih projekata, elaborata, studija, analiza, ekspertiza za potrebe gospodarstva i javnog sektora, organiziranju domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova te ustroju i izvedbi programa stručnog cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja kao i možebitnom poslijediplomskom studiju

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Nakon višemjesečnog rada na osnivanju posebnog znanstveno-istraživačkog centra odlukom Senata Sveučilišta u Rijeci, na Pravnom fakultetu osnovana je nova ustrojbenja jedinica Centar za sportsko pravo, politike u sportu i sportsku diplomaciju. Time je zaokružen višegodišnji istaknuti rad Pravnog fakulteta na području sportskog prava. Naime, Pravni fakultet u Rijeci zahvaljujući docentu Vanji Smokvini u posljednjih se devet godina profilirao u renomiranu znanstvenu instituciju u tom području, a kako kaže doc. dr. sc. Smokvina, sve je započelo velikom međunarodnom konferencijom 2012. godine koja je održana u HKD-u na Sušaku uz podršku Europske komisije, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, Hrvatskog olimpijskog odbora, Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije te posebno partnera iz inozemstva, prestižnog Asser Instituta iz Den Haag u Nizozemskoj s prof. dr. sc. Robertom C. R. Siekmannom i Edge Hill University iz UK-a.

- Ta je konferencija bila prekretnicom jer su se svojim dolaskom u Rijeku i Opatiju neka od najvećih imena sportskog prava odlučili vezati upravo za Pravni fakultet i naše sveučilište u svojim budućim projektima. Ovdje posebno moram naglasiti i zahvaliti prof. dr. sc. Richardu Parrishu, voditelju Centra za istraživanje sportskog prava pri Edge Hill University, UK koji je omogućio da postanemo partnerima na svim velikim Erasmus + sport projektima.« Naime, u posljednjih nešto više od tri godine, Pravni fakultet u Rijeci bio je partner na Erasmus + sport projektu o nogometnim agentima (posrednicima) koji je okončan krajem 2019., a rezultat projekta je velika studija o pravnom okviru reguliranja statusa nogometnih agenata svih, tada, 28 država članica EU-a. Relevantnost znanstvenog istraživanja i rezultata koji su ostvareni, osim Europske komisije, prepoznala je i FIFA koja je studiju koristila prilikom izmjena svojih pravnih akata koji reguliraju sustav transfere u svijetu. Također, trenutno je Pravni fakultet partnerom na još dva Erasmus + projekta. Jedan pod nazivom »Promoting a Strategic Approach to EU Sport Diplomacy« odnosi se na

istraživanje sportske diplomacije kao novog područja i prioriteta politika Europske unije, a cilj je projektom dati smjernice Europskoj komisiji kako koristiti sportsku diplomaciju kao sredstvo ostvarivanja ne samo politika i prioriteta EU-a, već i kao sredstvo promocije europskih vrijednosti u svijetu. Drugi projekt »Understanding, Evaluating, and Improving Good Governance in the Employment Relations of Athletes in Olympic Sports in Europe - EMPLOYE«, koji je započeo početkom godine, usmjeren je na istraživanje radnog i socijalnog statusa sportaša u olimpijskim sportovima u 27 država članica EU-a i ima za cilj istaknuti primjere dobre prakse te dati smjernice Europskoj komisiji i državama članicama u razvoju strategija i pravnog okvira reguliranja ovog važnog područja. Navedeni znanstveni projekti svakako su pomogli u lociranju riječkog Pravnog fakulteta i našeg Sveučilišta na Europskoj karti izvrsnosti u području sportskog prava, pojašnjava doc. dr. sc. Smokvina.

Međunarodno povezivanje

To je prepoznala i UEFA te je izabrala Pravni fakultet i riječko sveučilište kao partnera prestižnog programa UEFA Football Law Programme. Time je Sveučilište u Rijeci postalo jedno od svega desetak uglednih sveučilišta u svijetu s kojima moćna sportska organizacija poput UEFA-e surađuje. Nakon što je uspješno okončano treće izdanje ovog programa koji se vodi u partnerstvu i s Kadir Has Sveučilištem iz Istanbula, Turska te Sveučilištem Ca' Foscari iz Venecije, Italija upravo započinju

pripreme i za četvrto izdanje najuglednijeg programa edukacije pravnika u nogometu.

- Naime, unatoč velikom interesu svega 26 polaznika iz čitavoga svijeta dobije priliku sudjelovati u ovome programu koji nosi 10 ECTS boda, uz školarinu od 7.900 eura. Polaznike četvrtog izdanja očekujemo u Rijeci u veljači 2022. godine, najavljuje doc. dr. Smokvina.

Navedeni uspjesi doveli su do ideje stvaranja jedinstvenog znanstveno-istraživačkog centra, ne samo u Europi već i u svjetskim razmjerima. Naime, postoje u svijetu razni znanstveno-istraživački centri poput Centre for Sports Law Research (Edge Hill University, UK), International Sports Law Centre pri T.M.C. Asser Institutu (Nizozemska), International Centre for Sports Studies – CIES (Švicarska) odnosno Centre for Sports Law and Policy (Duke University, SAD) ili Institute for Sports Law, Policy and Research (Penn State University, SAD), no ne nalazimo niti jedan takav centar koji objedinjuje sva tri područja kao što su sportsko pravo, politike u sportu i novo područje sportske diplomacije.

- Uloga je Centra u snažnom međunarodnom povezivanju s drugim centrima iz država Europske unije i svijeta. Fokus interesa je na doprinosu i izradi znanstvenih i stručnih projekata, elaborata, studija, analiza, ekspertiza za potrebe gospodarstva i javnog sektora, organiziranju domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova, te ustroju i izvedbi programa stručnog cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja kao i možebitnom poslijediplomskom studiju. Značaj Centra ogleda se

VEDRAN KARUZA

Rijeka će iduće godine biti domaćin UEFA Football Law Programme